

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2014/163  
Karar Sayısı : 2014/157  
Karar Günü : 22.10.2014  
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN** : Ankara 3. İdare Mahkemesi

**İTİRAZIN KONUSU** : 27.1.1967 günlü, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'nun ek 17. maddesine, 21.1.2010 günlü, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasının Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

### I- OLAY

Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanlığında sivil memur (hemşire) olarak görev yapan davacının, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesi ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na eklenen ek 17. madde uyarınca sağlık hizmetleri tazminatı ödenmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

### II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

Kanun'un ek 17. maddesine, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrası şöyledir:

*“Ç) (Ek: 21/1/2010-5947/12 md.) Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında bulunan ve aşağıda rütbeleri belirtilen personelden öğretim üyesi tabip, öğretim üyesi dış tabibi, uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip, dış tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda bu mevzuat hükümlerine göre uzman olanlara hizmetlerinde gösterilen oranları geçmemek üzere orgeneral aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda sağlık hizmetleri tazminatı ayrıca ödenir.*

*(Ek paragraf:2/1/2014-6514/16 md.) Öğretim üyesi tabip ve öğretim üyesi dış tabipleri için rütbe ve dereceleri itibarıyla belirlenmiş olan sağlık hizmetleri tazminatı oranları, 100 puan artırılmak suretiyle uygulanır.*

| RÜTBELER | TAZMİNAT ORANLARI (%)                      |                                                    |                  |            |
|----------|--------------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------|------------|
|          | Öğretim Üyesi Tabip-Dış Tabibi/Uzman Tabip | Tabip/Tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar | Uzman Dış Tabibi | Dış Tabibi |

|                         |     |     |     |     |
|-------------------------|-----|-----|-----|-----|
| <i>General/Amiral</i>   | 585 | 455 | 390 | 260 |
| <i>Kıdemli Albay</i>    | 550 | 425 | 365 | 230 |
| <i>Albay</i>            | 545 | 415 | 360 | 220 |
| <i>Yarbay</i>           | 515 | 380 | 345 | 215 |
| <i>Kıdemli Binbaşı</i>  | 500 | 370 | 340 | 210 |
| <i>Binbaşı</i>          | 500 | 370 | 340 | 210 |
| <i>Kıdemli Yüzbaşı</i>  | 460 | 320 | 305 | 175 |
| <i>Yüzbaşı</i>          | 460 | 320 | 305 | 175 |
| <i>Kıdemli Üsteğmen</i> | 420 | 280 | 285 | 165 |
| <i>Üsteğmen</i>         | 420 | 280 | 285 | 165 |
| <i>Teğmen</i>           | 380 | 250 | 280 | 160 |
| <i>Asteğmen</i>         | 370 | 240 | 270 | 130 |

*Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görevli sivil öğretim üyesi tabiplere ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapan uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabiplerine aşağıda belirtilen oranları geçmemek üzere en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda sağlık hizmetleri tazminatı ayrıca ödenir.*

| <i>DERECE</i> | <i>TAZMİNAT ORANLARI (%)</i>               |                                                                           |                             |                       |
|---------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------|
|               | <i>Öğretim Üyesi<br/>Tabip/Uzman Tabip</i> | <i>Tabip/Tıpta<br/>uzmanlık<br/>mevzuatına<br/>göre<br/>uzman olanlar</i> | <i>Uzman Dış<br/>Tabibi</i> | <i>Dış<br/>Tabibi</i> |
| <i>1</i>      | 535                                        | 400                                                                       | 365                         | 235                   |
| <i>2-3</i>    | 520                                        | 390                                                                       | 360                         | 230                   |
| <i>4-5</i>    | 480                                        | 340                                                                       | 325                         | 195                   |
| <i>6-7</i>    | 440                                        | 300                                                                       | 305                         | 185                   |
| <i>8-9</i>    | 400                                        | 270                                                                       | 300                         | 180                   |

*Sağlık hizmetleri tazminatının oranları ile usul ve esasları, personelin rütbesi, unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, görev yeri ve özellikleri, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamaları ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak Maliye Bakanlığının görüşü, Genelkurmay Başkanlığının uygun görüşü üzerine Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.*

*Sağlık hizmetleri tazminatından yararlanan personele, (...)17/11/1983 tarihli ve 2957 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi, 10/6/1985 tarihli ve 3225 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ve*

**27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi hükümlerine göre ödeme yapılmaz.”**

### **III- İLK İNCELEME**

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Yunus Emre YILMAZOĞLU tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra öncelikle uygulanacak kural, on yıllık süre ve yöntemine uygun bir başvuru yapıp yapılmadığı sorunları üzerinde görüşülüp düşünüldü:

#### **A- Kanun'un Ek 17. Maddesine, 5947 Sayılı Kanun'un 12. Maddesiyle Eklenen (Ç) Fıkrasının Birinci ve İkinci Paragraflarının İncelenmesi**

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, o dava sebebiyle uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir dava bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde ve davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Başvuru kararında, Kanun'un ek 17. maddesine, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasının tamamının iptali istenilmektedir.

Fıkranın birinci paragrafında, Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında bulunan ve rütbeleri belirtilen personelden öğretim üyesi tabip, öğretim üyesi dış tabibi, uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip, dış tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatında belirtilen dallarda bu mevzuat hükümlerine göre uzman olanlara tabloda gösterilen sağlık hizmetleri tazminatının ödeneceği hükmüne bağlanmıştır. Fıkra, 6514 sayılı Kanun'un 16. maddesiyle eklenen ikinci paragrafta ise birinci paragrafta sayılan kişilerden öğretim üyesi tabip ve öğretim üyesi dış tabiplerine ödenecek tazminatın artırılmış olarak uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Başvuran mahkemede bakılmakta olan davada davacı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre hizmet veren sivil memur statüsündeki bir hemşire olup kuralın birinci ve ikinci paragrafında sayılan personel kapsamında değerlendirilmesi olanaklı değildir. Dolayısıyla, Kanun'un ek 17. maddesine, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasının birinci ve ikinci paragraflarının, bakılmakta olan davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu paragraflara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

#### **B- Kanun'un Ek 17. Maddesine, 5947 Sayılı Kanun'un 12. Maddesiyle Eklenen (Ç) Fıkrasının Üçüncü ve Dördüncü Paragraflarının İncelenmesi**

Anayasa'nın “Anayasaya Aykırılığın Diğer Mahkemelerde İleri Sürülmesi” başlığını taşıyan 152. maddesinin son fıkrasında, “Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.” ve 6216 sayılı

Kanun'un "*Başvuruya Engel Durumlar*" başlığını taşıyan 41. maddesinin (1) numaralı fıkrasında da "*Mahkemenin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından itibaren on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla itiraz başvurusu yapılamaz.*" hükümlerine yer verilmiştir.

Kanun'un ek 17. maddesine, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasının, "*Türk Silahlı Kuvvetleri*" ve "*Sağlık hizmetleri tazminatının*" ibareleri ile başlayan üçüncü ve dördüncü paragraflarına yönelik daha önce yapılan iptal başvurusu, Anayasa Mahkemesinin, 16.7.2010 günlü, E.2010/29, K.2010/90 sayılı kararıyla esastan reddedilmiş ve bu karar 4.12.2010 günlü, 27775 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Fıkranın üçüncü paragrafında belirtilen personele ödenecek tazminat oranlarına ilişkin tablonun "*uzman dış tabibi*" başlıklı üçüncü sütunu ve "*dış tabibi*" başlıklı dördüncü sütununa yönelik itiraz başvurusu ise Anayasa Mahkemesinin, 17.5.2012 günlü, E.2011/90, K.2012/71 sayılı kararıyla esastan reddedilmiş ve bu karar, 1.1.2013 günlü, 28515 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesince işin esasına girilerek reddedilen, Kanun'un itiraz konusu ek 17. maddesinin (Ç) fıkrasının üçüncü ve dördüncü paragrafları hakkında yeni bir başvurunun yapılabilmesi için ilgili kararların yukarıda anılan Resmî Gazete'de yayımlandıkları tarihlerden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre henüz dolmamıştır.

Fıkranın üçüncü paragrafını izleyen tablonun birinci ve ikinci sütunu yönünden daha önce Anayasa Mahkemesince işin esasına girilerek verilmiş bir ret kararı bulunmamaktadır. Ancak, "*Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görevli sivil öğretim üyesi tabiplere ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak görev yapan uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabiplerinin*" sağlık hizmetleri tazminatından yararlandırılacağını öngören üçüncü paragraf ile bu kişilere ödenecek tazminat oranlarını gösteren tablo arasında bir bütünlük bulunmaktadır. Dolayısıyla, tabloda sadece üçüncü paragrafta değinilen personele yer verildiğinden, bir başka ifadeyle üçüncü paragrafta sayılmayan kişilere tabloda yer verilmediğinden, sivil memurlara kuralda yer verilmemesinin Anayasa'nın 10. maddesine aykırılık oluşturduğu yönündeki iddianın incelemesinde tablonun birinci ve ikinci sütununun paragraftan bağımsız olarak ele alınmasına olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Kanun'un ek 17. maddesine, 5947 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasının üçüncü ve dördüncü paragraflarının iptallerine karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusunun, Anayasa'nın 152. maddesinin son fıkrası ve 6216 sayılı Kanun'un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince reddi gerekir.

#### **C- Kanun'un Ek 17. Maddesine, 5947 Sayılı Kanun'un 12. Maddesiyle Eklenen (Ç) Fıkrasının Beşinci Paragrafının İncelenmesi**

6216 sayılı Kanun'un "*Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi*" başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem belirtilmiştir.

Söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu fıkra da sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak

Anayasa Mahkemesine göndereceği kurala bağlanmış; anılan fıkranın (a) bendinde de Mahkemeye gönderilecek belgeler arasında “*iptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı*” sayılmıştır. Anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının, Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde de, itiraz yoluna başvuran mahkemenin gerekçeli kararında, Anayasa’ya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasa’nın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yine İçtüzük’ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde, Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilirse, itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Kanun’un ek 17. maddesine, 5947 sayılı Kanun’un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasınınbeşinci paragrafında söz konusu tazminattan yararlanan personele maddede belirtilen kanun hükümlerine göre ödeme yapılamayacağına ilişkin düzenleme yer almaktadır.

Başvuru kararında, fıkranın beşinci paragrafının tamamının iptali istenildiği hâlde, Anayasa’nın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğuna ilişkin herhangi bir gerekçeye yer verilmediği saptanmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı olduğu anlaşılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

#### **IV- SONUÇ**

27.7.1967 günlü, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu’nun ek 17. maddesine, 21.1.2010 günlü, 5947 sayılı Kanun’un 12. maddesiyle eklenen (Ç) fıkrasının;

A- 1- Birinci paragrafının,

2- 2.1.2014 günlü, 6514 sayılı Kanun’un 16. maddesiyle eklenen ikinci paragrafının,

itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu paragraflara ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

B- Üçüncü ve dördüncü paragraflarının iptallerine karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusunun, Anayasa’nın 152. maddesinin son fıkrası ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince REDDİNE,

**Esas Sayısı : 2014/163**  
**Karar Sayısı : 2014/157**

C- Beşinci paragrafının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin REDDİNE,

22.10.2014 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Haşim KILIÇ

Başkanvekili

Serruh KALELİ

Başkanvekili

Alparslan ALTAN

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN